

LETO
3JESENICE-
FUŽINE

TOVARNIŠKI

VESTNIK

KRAJSKE
INDUSTRIJSKE
DRUŽBE

Jeseniški kovinarji na smuških tekmah

1300 udeležencev — nad 500 tekmovalcev. Največja smuška prireditev v Jugoslaviji

Smuške tekme, ki jih je priredila KID s svojimi sodelavci dne 26. februarja v Kranjski gori, so bile prva slična prireditve v naši državi. Prvič se je zgodilo, da je kako podjetje iz lastne iniciative podvzelo organizacijo športne prireditve velikega obsega v svrhu propagande smuškega športa in za spoznavanje in gojitev tovarštva velike delovne vzajemnosti, ki ima pred seboj velik cilj: trajno delo, trajno eksistenco, zdravo in zadovoljno ljudstvo ter veliko in močno domovino.

Kranjska industrijska družba in sodelavci so s to prireditvijo oddolžili vsaj delno velika prizadevanja tistih naših prvakov - kovinarjev, ki so letos kar pobirali prva in najčastnejša mesta v smuškem športu širom domovine in Evrope. Oddolžili smo se prizadevanju tistih, ki so iz lastnih iniciativ pričeli gojiti ta šport

in postali prvaki, kjer koli se pojavijo, ter so prinesli na industrijske Jesenice tako rekoč vsa pomembna mesta v tekmah na belih poljanah. Prireditve jeseniških kovinarjev pa ni bila samo prva te vrste, nego takoj tudi največja, kar je bilo kdaj smuških prireditev v državi. Ogromna prijava kovinarjev kot tekmovalcev in številnejša udeležba gledalcev, so pokazale, da je smuški šport na Jesenicah tako rekoč ljudski šport. Voljo jeseniških kovinarjev mora priznati vsak, četudi nerad, priznati mora in ne pomaga nobeno bolno tresenje glave, molčanje in zanikanje. Nastopa jeseniških kovinarjev na smuškem polju ne bo več nihče omalovaževal, razumevanja naše podjetnosti ne bo mogel zamolčati, nego bo moral hitrih korakov teči za novo dobo skupnega dela, skupnega veselja, medse-

bojnega razumevanja in tovarštva. Netenje sovražnosti med delovnimi sloji in med podjetjem je zastarela okostenelost in tisti, ki mislijo na račun netenja sovražnosti in zmerjanja med ljudmi živeti, so zgrešili poklice.

Z državno zastavo na čelu

Že sam prihod jeseniških kovinarjev v Kranjsko goro je bil najimpozantnejša izvedba, ki je morala navdušiti slehernega prijatelja športnega življenja, skupnosti in družnosti ene delovne družine. Na čelu sprevoda so korakali kovinarji - prvaki z državno zastavo, za njimi je šla godba jeseniškega Sokola, ki se je brezplačno stavila na razpolago za to prireditve, za njo vodstvo tekem, zastopniki Kranjske gore, ki so z županom na čelu prišli pozdravit jeseniško delovno družino na

Kranjska gora

Pogled s Podlesja, kjer so bile smučarske tekme KID

Državna zastava na čelu spreveda. Tako prihajajo v Kranjsko goro jeseniški kovinarji na smučarski praznik

kolodvor, zadaj pa zbor smučarjev z okrog 700 pari smuč in še nad 500 gledalcev brez smučk. Tega spreveda Kranjska gora ne bo pozabila, saj kaj takega zlepa ni videla kaka zimsko-športna postojanka. Bil je pravi gigantski zbor smučarjev, in ob pogledu nanj je takoj jasno, kako je mogoče, da Gorenjci pobirajo prva mesta, kjer se pojavijo — zato, ker gojijo smučski šport skoro vsi mladi.

Jeseniške kovinarje so v tem prizadevanju podprli s priznanjem poleg pokroviteljev gg. Westna, Praprotnika, Pfeiferja, Noota in dr. Klinarja, upravnih svetnikov in ravnateljev KID, ki so oskrbeli za tekme krasne pokale, še udeleženci s svojim posetom. Tako je bil navzoč zastopnik jeseniškega mesta, župan Kranjske gore, zastopniki tujsko-prometnih ustanov in komandant polka, major

g. Milovanović za vojsko. Jeseniške kovinarje je posetil, v spremstvu g. Kuharja, tudi kranjskogorski kaplan g. Toman, sam navdušen smučar in planinec.

Po prihodu na mesto tekem je zvočnik takoj oznanil pričetek tekmovanj. Rezultate tekem prinašamo na drugem mestu. Že samo število tekmovalcev, četudi so nekateri odstopili, priča o ogromni izvedbi. Najlepše pa je bilo, da so tekmovali vsi. Poleg kovinarja, šef in obratovodja; poleg izvežbanega, začetnik; poleg moških, kovinarske žene in dekleta; poleg mladeniča, zrel mož; poleg delavca, prokurist — vsi, prav vsi — člani ene delovne družine.

Tekme kovinarjev je posetil takoj zjutraj gospod Avg. Praprotnik in ostal med tekmovalci do zaključka tekem, ko je imel na udeležence lep nagovor. Gospod Praprotnik je označil ta lepi skupni nastop kovinarske družine jeseniškega delavstva na športnem polju kot skupno veselje in skupno razvedrilo po skupnem delu. Istočasno, ko pomagamo s takimi prireditvami zdravemu športnemu duhu do večje veljave, istočasno se med seboj spoznavamo in gojimo v nas samih najlepši kulturni čut — tovarštvo, tovarštvo med vsemi, ki skupno delamo za sedanost in bodočnost železarske podjetnosti, za kraj in za domovino v enem sicer najrevnejšem, toda najlepšem predelu države.

Popoldne so se nadaljevale tekme v skokih, nato pa je nastopila skupina »Drič« za zabavo. Prinesla je s svojimi posrečenimi domisleki mnogo veselja in dobre volje. Za tem je sledila razdelitev pokalov. Razdelitev je izvršila gospa ravn. dr. Klinarjeva, ki so ji kovinarji poklonili šopek nageljnov.

S tekem je bila na ministra za telesno vzgojo naroda odposlana tudi pozdravna brzojavka.

Ob uspeli prireditvi moramo izreči zahvalo najprej požrtvovalnosti in razumevanju kovinarjev in njihovim svojcem, ki so prireditev posetili v tako velikem številu. Dalje smo dolžni zahvalo tekmovalcem, posebno zahvalo tehniškemu vodstvu gg. Cerarju, Humru, Rauhekarju, Langusu, Ravniku Stankotu, Koreniniju, Božiču ter oskrbi za hrano gg. Poženelu, Kuhariču in oskrbi prevoza g. Thumj in številnim drugim, katerih imena niso navedena, pa so tudi pomagali omenjenim v vodstvu. Posebna zahvala skupini »Drič«, ki se je tudi izkazala ter vsem, ki so imeli smisel za to prvo našo smučsko prireditev. Zahvala tudi javnosti in časopisom, ki so prinesli lepa poročila o tekmah in niso tiščali zob skupaj, po tisti zakotni in neiskreni navadi: sovražiti vse, kar je lepo in novo in tovariško in delavsko ter podtikati sovražnost.

Podpredsednik KID g. A. Praprotnik in gen. ravn. g. Noot z gostom majorjem g. Milovanovićem, med tekmovalci

Gospa ravn. dr. Klinarjeva, ki je razdelila pokale med tekmovalce ter oba ravnatelja gg. Noot in dr. Klinar. Poleg obratovodja g. ing. Semlak na smučeh

Po tekmah v Kranjski gori

Naša prireditev je prvi tovrstni smuški izlet, ki ga je izvedla KID z namenom, da z vzorno organizacijo služi propagandi športne misli in tovarištva med sodelavci.

Ali smo s tem uspeli? Število prijavljenih tekmovalcev, rezultati v posameznih panogah, število zadovoljnih gledalcev in zraven še sončno vreme, je ustvarilo tako razpoloženje, kakršnega ne more

nje, izrekam ob tej priliki najlepšo zahvalo.

Naš prvi smučarski izlet je za nami. Naj bi bil vzgled vsem drugim podjetjem, da omogočijo tudi ona svojim sodelavcem športno udejstvovanje. Upam, da je naša prireditev prinesla svoj obulus k razmahu športnega življenja, ne samo na Gorenjskem, nego v vsem zimskem športu.

D. Cerar

Popoldne na skakalnici

zabeležiti zlepa kaka prireditev. Če omenimo, da se pri masi nastopajočih ni primerila prav nobena neprilika, tedaj je to dokaz, da je organizacija bila izredna in da je funkcionirala brezhibno. Ta ugodni primer pa kazi nekoliko žalostno dejstvo, da je šestim udeležencem nekdo izmaknil smuči z vezavo vred. Istotako naj omenimo, da smo pri montiranju zvočnika naleteli na presenetljivo odklonilnost ter da nam nekateri niso hoteli odstopiti niti pitne vode. Tem bolj žalostno je to in značilno, da so to storili ljudje, ki živijo izključno od tujkega prometa. Merodajni činitelji bodo morali pristopiti k delu za izboljšanje takih prilik, kajti ni samo nelepo, da tisočim kovinarjev ni bilo dano najenostavnejše, nego je tak postopek tudi v materialno škodo Kranjske gore same. Naziranje, da se mora izletnik izrabiti, kolikor največ mogoče, je zgrešeno. Vsi propagatorji tujkega prometa bodo uvideli, da je nujna vzgoja k zaupanju gosta do domačinov, kajti na tem temelji osnova tujkega prometa. Vodstvu tekem so bile dane razne obljube za pomožna dela, vendar pa so te izjave ostale le pri izjavah, kar se je posebno izkazalo pri tlačenju tekmovalnih prog in namestitve kontrol. Organizatorji prihodnjih sličnih tekem morajo s tem računati vnaprej in upoštevati te pripombe. Vsa organizacija tekem je padla na peščico ljudi, ki so neumorno delali ves zadnji teden — skoraj noč in dan, da so zmagali delo, ki ga priprava tako obširne izvedbe zahteva.

Vsem sodelavcem in sodniškem zboru, v prireditvenem odseku, gospem in kuhinji na zletnem prostoru, gospodičnam, ki so prodajale znake, skupini šaljivega »Driča«, godbi jeseniškega Sokola in ostalim, ki so pripomogli s svojim delom, da je izlet uspel nad vse pričakova-

ZAHVALA JUGOSLOV. ZIMSKO-SPORTNEGA SAVEZA V LJUBLJANI

O priliki Vašega zleta združenega s tekami v smučanju v Kranjski Gori je imel naš zastopnik generalni tajnik g. Kunstelj priliko, da je videl res pravo zanimanje Vašega podjetja za športno udejstvovanje Vaših vodilnih funkcionarjev, nameščencev in delavcev in lepo uspeli zlet je napravil nanj, kakor na vse udeležence res nad vse lep vtis, ki ga ne bo lahko izgubiti iz spomina, saj se takih lepih prizorov sploh ne vidi lahko, kajti tako lepe povezanosti med najvišjimi predstavniki podjetja in najzadnjim uslužbencem ni pokazalo prav nobeno podjetje in zato velja ravno Vam najlepša zahvala in priznanje, da ste lepi

Krasni pokali, ki so bili razdeljeni med prvake. V sredini prehodni pokal predsednika KID g. Westna

smuški sport tako lepo porabili za manifestacijo skupnosti v Vaši veliki delavni družini.

Veliko število udeležencev, tako tekmovalcev, kakor tudi gledalcev in dobro izpeljano tehnično vodstvo tekem je doprineslo, da je ta največja smučarska prireditev dala svoj velik delež propagandi smučarstva in tudi čisti sportni pomen in uspeh te prireditve nam daje trdno upanje, da bo na Vaših naslednjih prireditvah vedno revija najboljših tekmovalcev in da bo Vaše veliko razumevanje za naše smučarstvo pokazalo še lepše uspehe, na katere bomo vsi še bolj ponosni, kakor pa smo na dosedanje.

Zaradi nestrpnosti publike ob koncu Vaše prireditve se naš zastopnik ni javil k besedi, zato porabimo to priliko, da se Vam za Vaše prizadevanje in razumevanje najlepše zahvalimo in da Vam izrazimo naše priznanje za Vašo veliko pomoč, ki nam jo nudite pri našem delu poleg ostalih ugodnosti tudi s tem, da ste pričeli aktivno izvrševati propagando smučarstva in da tako gledamo brez skrbi v našo lepšo smučarsko bodočnost.

Z odličnim spoštovanjem

Žig.

I. podpredsednik:
Pirc s. r.

Generalni tajnik:
Kunstelj s. r.

Visoke številke, kakor morda še pri nobeni tekmi

Pregled rezultatov

Tekmovalcev je bilo skupno:

Prijavljenih 590; nastopilo 472; nastopilo jih ni 118; odstopilo 4; na cilju 443; uspeh je bil razveljavljen 25.

Prehodni pokal, gospoda predsednika A. Westna, si je priboril obrat strojni oddelek.

Ker po doseženih uspehih ni bilo mogoče oceniti po 3 tekmovalce pri tekih in slalomu, je vodstvo tekme spremenilo prvotni razpis v toliko, da se je v vseh disciplinah ocenjevalo samo po 2 tekmovalca. Obrata Javornik I. in II. sta se ocenjevala po najboljših tekmovalcih v en sam obrat in to Javornik.

59,30, Lakota Ciril, mizarna 1.00,37, Kopavnik Alojzij, ekonomat 1.00,45, Černe Ivan, mehanična 1.01,17, Novak Ciril, vajeniška šola 1.02,00, Markelj Leopold, železniški oddelek 1.04,42, Bohinc Jože, plavž (Hrenovca) 1.06,55, Rabič Maks, cevarna 1.09,48, Rabič Valentin, cevarna 1.11,00, Brojan Janez, železn. oddelek 1.12,18, Pintar Jože, opekarna 1.12,25, Preželj Ciril, Javornik I 1.14,17, Koren Pavel, železniški oddelek 1.16,32, Avguštin Leo, plavž 1.17,38, Zwischenberger Karel, železn. oddelek 1.17,52, Malej Valentin, vajeniška šola 1.20,10, Glavič Janko, železniški oddelek 1.38,55.

Nastopno mesto in cilj v Kranjski gori, eden od drugega oddaljen cca. 8 m.

Prijavljeno je bilo 218 tekmovalcev, nastopilo 185 tekmovalcev, nastopilo ni 33 tekmovalcev, odstopili 4 tekmovalci, na cilju 181 tekmovalec.

Doseženi uspehi:

Kordež Andrej, martinarna 14.24, Stana Roman, cevarna 15.06, Grosmajer Anton, livarna 15.15, Zen Jakob, Javornik I 15.20, Pribil Ivan, žel. oddelek 15.32, Razingar Stanko, martinarna 15.53, Kunčič Vinko, mizarna 15.56, Kozjek Karol, Javornik II 16.10, Preželj Ivan, mehanična 16.20, Dovžan Jože, elektr. oddelek 16.21, Svetlin Anton, ekonomat 16.33, Balanč Anton, mehanična 16.34, Razingar Lojze, martinarna 16.46, Valentar Vinko, Javornik I 16.48, Groha Dušan, martinarna 16.50, Skrinjar Leopold, Javornik I 16.57, Erlah Andrej, ekonomat 17.08, Berlik Slavon, cevarna 17.08, Mežik Stanko, Javornik I 17.10, Mulej Ivan, Javornik II 17.15, Prešern Ivan, martinarna 17.18, Zupanc Janko, cevarna 17.23, Stare Alojz, Javornik I 17.28, Pintar Franc, žel. oddelek 17.30, Noč Jože, Javornik II 17.33, Prešern Stanko, martinarna 17.34, Vidic Dominik, plavž (Hren) 17.35, Robič Gregor, martinarna 17.35, Lichtenegger Jakob, mrzla valjarna 17.37, Korošec Alojz, žel. oddelek 17.39, Herman Valentin, ekonomat 17.41, Bucek Jože, Javornik II 17.48, Tratnik Franc, cevarna 17.47, Seibitz Franc, Javornik II 17.50, Kliner Anton, vaj. šola 17.53, Šebek Karol, Javornik II 17.55, Mikelj Matevž, žičarna 17.56, Štefe Franc, martinarna 17.56, Gmeinar Franc, Javornik I 18.03, Podlipnik Lojze, martinarna 18.04, Čadež Pavel, plavž 18.05, Pogačar Karol, cevarna 18.10, Pristave Albin, mehanična 18.13, Lavrinec Jože, Javornik II 18.14, Korošec Ivan, cevarna 18.17, Mandeljc Alojz, ekonomat 18.20, Prevc Peter, vaj. šola 18.22, Pogačnik Zdravko, žičarna 18.25, Gerdej Maks, vaj. šola 18.27, Zemva Janez, Javornik II 18.27, Dolinar Ivan, vaj. šola 18.34, Oitzl Hugo, ekonomat 18.35, Arh Lovro, opekarna 18.35, Svetlin Bernard, plavž 18.37, Božič Alojz, Javornik II 18.40, Fülle Jože, elektr. oddelek 18.40, Arh Anton, cevarna 18.42, Lipovšek Lojze, plavž 18.44, Reichmann Ivan, mehanična 18.51, Blatnik Boris, žičarna 19.05, Iskra Franc, Javornik II 19.15, Beguš Vinko, mehanična 19.15, Oman Anton, žičarna 19.18, Sodja Maks, Javornik I 19.20, Znidar Alojz, Javornik I 19.21, Zupančič Slavko, opekarna 19.22, Dolar Valentin, opekarna 19.31, Košir Alojz, mehanična 19.35, Petač Jernej, martinarna 19.36, Klemenc Anton, cevarna 19.38, Pintar Alojz, cevarna 19.38, Smolej Ignac, cevarna 19.44, Toman Ivan, laboratorij 19.45, Gmeiner Ivan, Javornik I 19.50, Kliner Franc, opekarna 19.53, Dovžan Franc, Javornik II 19.56, Gmeinar Pavel, Javornik I 19.58, Robič Ivan, opekarna 20.04, Robič Stanko, laboratorij 20.09, Lužnik Stanko, Javornik I 20.12, König Evgen, ekonomat 20.14, Kopavnik Jože, opekarna 20.15, Legat Franc, martinarna 20.19, Pohar Cvetko, ekonomat 20.19, Aleš Alojzij, Javornik I 20.25, Rozman Jože, žel. oddelek 20.25, Pintar Franc, cevarna 20.35, Jesenko Janez, opekarna 20.43, Kavalar Marjan, Javornik I 20.45, Čej Ivan, mehanična 20.45, Gornjak Gabrijel, ekonomat 20.47, Iskra Jože, Javornik I 20.48, Pivk Anton, cevarna 20.48, Dobnikar Franc, opekarna 20.52, Šest Franc, Javornik II 20.52, Tavčar Franc, plavž 20.53, Rebernik Ivan, livarna 20.54, Samonig Janez, mrzla valjarna 20.55, Reinhard Franc, Javornik I 20.58, Pavlenčič Franc, Javornik II 20.58, Pukšič Stanko, vaj. šola 21.00, Skrinjar Lado, Javornik II 21.02, Valentar Stanko, Javornik II 21.03, Zupan Janez, plavž 21.08, Podlipnik Andrej, ekonomat 21.08, Zupan Janko, ekonomat 21.09, Pogačar Franc, mehanična 21.10, Vodišek Mirko, elektr. oddelek 21.10, Janša Janez, ekonomat 21.15, Mlekuš Alojz, mehan. 21.17, Lebar Karol, Javornik II 21.19, Arnež Anton, vaj. šola 21.20, Pogačnik Avgust, mehan. 21.25, Praprotnik Albin, Javornik I 21.28, Strle Franc, Javornik I 21.30, Preželj Ivan, plavž 21.30, Brelich Rudolf, Javornik I 21.32, Samar Ivan, vaj.

Tekmovalo in ocenjevalo se je:

Obrat:	Teki:		Slalom:			Skoki:	Skupaj:
	10 km	3 km	400 m	1 km	3 km		
	mesto	8	3	1	4	5	7
Strojni oddelek	10	7	10	9	13	14	91
Vaj. šola	3	33	1	5	5	2	
	11	44	10	18	7	7	146
Javornik	4	4	23	1	22	5	
	18	8	30	7	23	8	153
Žičarna	1	27	29	35	12	15	
	6	35	14	39	15	17	245
Ekonomat	5	11	3	16	6	—	
	9	17	21	21	16	—	—
Žel. oddelek	7	5	—	11	3	4	
	12	23	—	11	4	11	—
Martinarna	—	1	5	3	2	3	
	—	6	—	10	17	6	—
Plavž	13	26	4	29	—	6	
	20	38	7	47	—	10	—
Cevarna	2	2	—	14	1	3	
	14	17	—	20	8	—	—
Opekarna	—	48	—	—	—	—	
	—	59	—	—	—	—	—

Pokal so priborili naslednji tekmovalci:

Lakota Ciril, Grosmajer Anton, ing. Sauer Ivan, Levstig Alojz, Černe Ivan, Kunčič Vinko, ing. Fajdiga Milj., Mrak Marjan, Bertonec Jože, Mežnar Emil, Kozjek Vinko, Reichmann Ivan.

Obrati so dosegli sledeča I., II. in III. mesta, ki so bila nagrajena:

Martinarna: 1 mesto I., 1 mesto II., 2 mesti III.
Cevarna: 1 mesto I., 2 mesti II., 1 mesto III.
Stroj. oddelek: 1 mesto I., 1 mesto III.
Žičarna: 2 mesti I., 1 mesto II.
Vaj. šola: 1 mesto II., 1 mesto III.
Javornik: 1 mesto I.
Žič. valj.: 1 mesto II.
Žel. oddelek: 1 mesto III.
Gl. pisarna: 1 mesto II.
Ekonomat: 1 mesto III.
Laboratorij: 1 mesto I.

Zapisnikar:

Lovro Humer.

Vodja tekem:

Drago Cerar.

Tek na 10 km

Proga srednje težka, sneg južen, temperatura ob pričetku tekovanja plus 5, ob koncu plus 9 stopinj. Proga je potekala levo ob železnici do postaje Podkoren, zavila v levo v vzponu z višinsko razliko 180 m do kraja Kolovrat, pri prvi kontroli v strmim smuku, preko potoka Nadiže, skozi žel. podvoz, mimo izvira Save, ob desni strani železnice, preko državne ceste levo v vzponu do vzhodja griča Srnjaka, po dolini Stane, desno preko Save, skozi železniški podvoz, preko drž. ceste na cilj.

Nastopno mesto in cilj v Kranjski gori, eden od drugega oddaljen cca. 20 m.

Prijavljenih je bilo 42 tekmovalcev, nastopilo je 23 tekmovalcev, nastopilo ni 19 tekmovalcev.

Doseženi uspehi:

Mrak Franc, žičarna 0.47,12, Pogačnik Tone, cevarna 49,10, Razingar Tone, vajeniška šola 50,45, Benedičič Mirko, Javornik I 50,51, Čebašek Jože, ekonomat 54,02, Šporn Zdravko, žičarna 56,05, Dovžan Stanko, žel. oddelek

Tek na 3 km

Proga srednje težka, sneg močno južen, temperatura ob pričetku plus 5, ob koncu plus 12 stopinj. Proga je potekala v precejšnjem vzponu do vile Radivojevič, do vzhodja Viternika, levo proti potoku Pišena, mimo električne centrale, v smuku navzdol, nad vilo Praprotnik, skozi leso nad karavio, preko travnika čez kolovozno pot v cilj.

Ravnik Štefan, star 58 let — obhajal 40 letni jubilej. Prvič na smučkah 26. februarja 1939., se je udeležil tekme v smučskih likih na 400 m

šola 21.35, Korenčan Valentin, mart. 21.36, Hlebanja Janez, plavž 21.37, Smolej Anton, žič. valjarna 21.43, Bachman Stane, žičarna 21.43, Jakopič Albin, mehanična 21.55, Svetina Pavel, Javornik I 21.58, Sodja Albin, cevna 22.03, Stanković Ivan, opekarna 22.07, Okrožnik Marjan, Javornik II 22.08, Tratnik Lojze, elektr. oddelek 22.12, Hafnar Jakob, opekarna 22.12, Kokalj Jaka, ekonomat 22.12, Lazar Vinko, žebljarna 22.20, Šlajpach Jože, mehanična 22.24, Bokal Ferdo, martinarna 22.30, Ogrinc Franc, martinarna 22.32, Endlicher Viktor, livarna 22.33, Justin Franc, Javornik II 22.36, Reimüller Ludvik, mehanična 22.40, Mirtič Ivan, cevna 22.40, Šavnik Pavel, cevna 22.52, Kero Božo, Javornik II 23.04, Langus Jože, mehanična 23.09, Mihelič Franc, martinarna 23.12, Jeraša Alojz, žebljarna 23.14, Zupan Mirko, glavna pisarna 23.20, Guzelj Jože, cevna 23.28, Markež Jernej, Javornik I 23.37, Reimüller Adolf, glavna pisarna 23.43, Zgaga Franc, cevna 23.47, Koren Slavko, livarna 23.49, Stopar Franc, mehanična 23.51, Čopič Filip, opekarna 23.55, Grohar Viktor, Javornik II 23.58, Pengal Anton, žel. oddelek 24.00, Kerstein Mirko, martinarna 24.01, Mavser Jože, cevna 24.06, Kokalj Jakob, ekonomat 24.16, Šmid Jakob, martinarna 24.23, Kalan Adolf, cevna 24.37, Miklavčič Marjan, cevna 24.47, Oman Ivan, martinarna 24.55, Lazar Tone, žebljarna 25.03, Medvešček Ivan, Javornik II 25.22, Salberger Franc, očičev, delavnica 25.24, Bogataj Ivan, žel. oddelek 25.25, Krajišnik Justin, mehanična 25.44, Soklič Janez, opekarna 25.50, Kosmač Franc, glavna pisarna 26.00, Gerdej Štefan, vaj. šola 26.05, Zupančič Anton, žel. oddelek 26.19, Galus Anton, martinarna 26.43, Ahac Rudolf, ekonomat 27.32, Brelich Vlado, cevna 27.41, Krznarič Miha, martinarna 28.58, Popit Stanko, opekarna 29.58, Velikonja Jakob, plavž 29.35, Vister Albin, martinarna 30.25, Bertoneelj Jože, plavž 30.37, Činković Jože, cevna 31.45, Mulej Franc, martinarna 31.53, Štefelj Franc, opekarna 33.20, Rizzoli Alojz, martinarna 34.17.

Tekma v smučarskih skokih na 24 metrski skakalnici v Kranjski gori.

Prijavljenih je bilo 72 tekmovalcev, nastopilo je 27 tekmovalcev, diskvalificirani so bili 3 tekmovalci, nastopilo ni 42 tekmovalcev.

Seniorji:

Jakopič Albin, laboratorij, točk 144,5, Razingar Anton, vaj. šola, 129, Pogačnik Anton, cevna, 125,5, Košir Jože, žel. oddelek, 122, Benedičič Mirko, Javornik I, 121, Zalokar Jože, plavž, 115, Mežnar Emil, kotlarna, 114,5, Saibitz Franc, Javornik II, 108,5, Valentin Slavko, Javornik II 106, Torkar Jože, plavž, 105,5, Taler Franc, žel. oddelek, 104, Kobler Stanko, žel. oddelek, 103, Dolinar Albin, Javornik I, 58, Reichmann Ivan, mehanična, 54,5, Šporn Zdravko, žičarna, 53, Čebašek Jože, ekonomat, 43,5, Lichtenegger Jaka, žičarna, 43.

Juniorji:

Bukovnik Leo, žičarna, točk 137,5, Brun Berti, žičarna, 132, Razingar Lojze, martinarna, 129, Huttar Jože, elektr. oddelek 119, Ropret Bogo, Javornik I, 112, Razingar Ljubo, martinarna, 86,5, Klinar Anton, vaj. šola, 54,5, Keliš Anton, Javornik I, 15, Valentar Vinko, Javornik II, 11, Reimüller Lado, mehanična, 8.

Tekma v smučskih likih (slalom) na 400 m

Proga lahka, imela je 9 vrtic, nevarnih mest ni bilo. Višinska razlika ca. 50 m, sneg južen. Temperatura plus 12 stopinj.

Nastopno mesto v zadnji tretjini griča Vitranjca, cilj ob vznožju.

Prijavljenih je bilo 60 tekmovalcev, nastopilo jih je 60, uspeh razveljavljen pri 20 tekmovalcih.

Doseženi uspehi:

Ing. Sauer Ivan, strojni oddelek 22, Marn Herman, glavna pisarna 22-6, Šega Boris, ekonomat 24-6, ing. Tiringer Jože, plavž 26-8, ing. Rekar Ciril, martinarna 27-2, Twerdy Egon, glavna pisarna 28, Cerar Drago, plavž 29-6, Škoflek Maks, glavna pisarna 29-8, Košir Drago, žel. oddelek 30, ing. Fajdiga Miljutin, strojni oddelek 32, ga. Baltičeva, opekarna 33, ing. Petrovič Srečko, insp. dela 35-6, Marn Iza, glavna pisarna 35-8, Čop Ivan, žičarna 36, Kosmač Franc, glavna pisarna 40, Tarman Alojz, žel. oddelek 41-4, Ravnik Jože star., zavijalnica 43-2, dr. Tušar Jože, glavna pisarna 44, Homan

Jože, žel. oddelek 44-4, Furlan Franc, žel. oddelek 46, Osenk Franc, Javornik I 46, Luckmann Tomo, ekonomat 50, ing. Levičnik Tous-saint, strojni oddelek 55, Kasjan Franc, Javornik I 55-4, König Ivan, ekonomat 56-6, Štebih Mirko, glavna pisarna 56-8, Prevc Peter, glavna pisarna 58, Homan Anton, 1.01, Živko Alojz, kašta 1.06, Finžgar Janez, žičarna 1.08, ing. Pretnar Črt, Javornik II 1.08-2, Pečan Ivan, vaj. šola 1.11, Glavič Franc, cevna 1.11-6, Malej Fric, žel. oddelek 1.15, ing. Sendlak Roman, Javornik II 1.19, Volčini Viktor, cevna 1.24-4, Vister Alojz, cevna 1.25-6, Hirschenfelder Franc, centr. skladišče 1.36, Puc Lojze, martinarna 1.37, Zevnik Franc, Javornik II 1.45, Bohinc Alojz, mizarna 2.40.

Tekma v smučskih likih (slalom) na 1 km

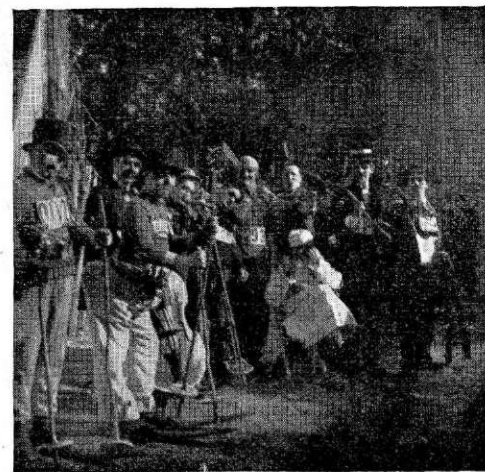
Proga razmeroma lahka, imela je 14 vrtic, nevarnih mest ni bilo, višinska razlika je znašala ca. 120 m. Sneg južen, temperatura ob pričetku plus 8 stopinj, ob koncu plus 12 stopinj.

Nastopno mesto v zadnji tretjini griča Vitranjca, cilj ob vznožju.

Prijavljenih je bilo 165 tekmovalcev, nastopilo je 143 tekmovalcev, nastopilo ni 22 tekmovalcev.

Doseženi uspehi:

Langus Dani, Javornik II 1.31-6, Gašperin Franc, žična valjarna 1.33-6, Florjančič Boris, martinar. 1.36, Levstik Alojz, kotlarna 1.36-8, Vister Marjan, vaj. šola 1.37-6, Sušnik Vladimir, mezdni urad 1.38-8, Šimnic Lojze, Javornik I 1.39-4, Miceli Leon, laboratorij 1.40, Mrak Marjan, mehanična 1.41-8, Kapus Karel, martinarna 1.43-4, Thuma Ivan, železniški oddelek 1.44-6, Luckmann Pavel, železniški oddelek 1.44-6, Mirtič Vinko, Javornik II 1.46, Delavec Ivan, električni oddelek 1.46-2, Ilija Janez, cevna 1.47, Kozjek Karel, Javornik II 1.49-2, Ažman Karel, ekonomat 1.50-8, Tepina Florijan, kotlarna 1.51-2, Hafner Oto, vajeniška šola 1.54-6, Aleš Alojz, Javornik I 1.54-6, Kodrič Ivan, vajeniška šola 1.55, Šmid Lado, cevna 1.55-2, Koren Tone, ekonomat 1.55-8, Čop Jože, žična valjarna 1.56, Bukvič Ivan, ekonomat 1.57, Stroj Ivan, ekonomat 1.57-8, Pochyla Bojan, žična valjarna 1.58-4, Sušnik Alojz, kotlarna 1.58-4, Štolcer Božidar, ekonomat 1.59, Šket Franc, cevna 2.00-6, Zabkar Jože, vajeniška šola 2.01, Torkar Jože, plavž 2.01-8, Žnidar Slavko, vajeniška šola 2.02-4, Likovič Matija, Javornik II 2.02-6, Praprotnik Martin, Javornik I 2.02-8, Vodišek Jože, vajeniška šola 2.03, Ručigaj Tone, železniški oddelek 2.03, Jamar Viktor, Javornik I 2.04, Klinar Franc, žična valjarna 2.04, Jezeršek Silvo, Javornik I 2.04-2, Čop Franc, žebljarna 2.04-2, Jakopič Adolf, Javornik I 2.05-4, Tominc Franc, kotlarna 2.05-6, Gerdej Maks, mehanična 2.07, Stare Ivan, zavijalnica 2.07-2, Kovač Franc, železniški oddelek 2.07-6, Mrak Ivan, ekonomat 2.07-8, Pretnar Valentin, Javornik II 2.07-8, Homovec Bogó, Javornik I 2.08-6, Ahac Franc, Javornik I 2.09, Berce Stanislav, martinarna 2.09, Valjavec Franc, cevna 2.09-2, Ropret Bogomil, Javornik I 2.10-6, Antonič Albert, cevna 2.10-6, Kramar Janez, železniški oddelek 2.11-4, Noč Franc, plavž 2.12-8, Dolenc Anton, cevna 2.14, Praprotnik Mirko, Javornik I 2.14-4, Mencinger Ciril, Javornik II 2.14-4, Triler Leopold, livarna 2.15, Iskra Franc, mehanična 2.15, Levstik Franc, železniški oddelek 2.15-2, Marn Miran, mehanična 2.15-8, Medja Maks, Javornik I 2.16-2, Zupančič Uroš, žičarna 2.16-2, Kerstein Vinko, žična valjarna 2.17-6, Noč Andrej, Javornik II 2.17-6, Kolar Matevž, električni oddelek 2.18-4, Žen Franc, električni oddelek 2.19, Gasser Vinko, cevna 2.19-2, Ažman Zvonko, kotlarna 2.19-6, Zupan Milan, vajeniška šola 2.20, Volčini Lado, laboratorij 2.20-2, Debevc Stanko, Javornik II 2.20-4, Legan Jože, Javornik II 2.20-6, Arnez Peter, mehanična del. 2.22-6, Gašperin Rudi, bolnica 2.24-2, Čop Albin, električni oddelek 2.24-2, Pohar Silva, mezdni urad 2.24-6, Tušar Stanko, žičarna 2.25-2, Torkar Jože, cevna 2.25-2, Juran Ignac, laboratorij 2.26-2, Gerdej Leopold, mehanična 2.27, Dolinar Franc, ekonomat 2.27, Markizeti Drago, cevna 2.27-2, Prevc Peter, vaj. šola 2.28, Langus Beno, centralno skladišče 2.28, Medja Lojze, plavž 2.28-6, ing. Černivec Sergij, martinarna 2.29, Brojan Janez, železniški oddelek 2.33-4, Svetina Stanko, žičarna 2.34-2, Frölich Anton, mizarna 2.35-6, Modre Ludvik, električni oddelek 2.36-4, Boštjančič Stane, kotlarna 2.36-8, Novak Anton, mizarna 2.38-2, Rožič

Skupina „Drič“

Stanko, cevna 2.38-8, Fülle Emil, Javornik II 2.38-8, Grošelj Anton, žična valjarna 2.39-4, Šest Davorin, železniški oddelek 2.39-6, Noč Franc, žična valjarna 2.40, Jeseih Stanko, Javornik I 2.42-2, Reichmann Rudolf, žebljarna 2.42-8, Brezigar Stanko, železniški oddelek 2.48-8, Prevc Robert, glavna pisarna 2.49-2, Tersglav Vaso, martinarna 2.52, Žen Jakob, mehanična 2.52-4, Bertoneelj Janko, meh. delavnica 2.52-6, Odlasek Ciril, Javornik II 2.53, Reinhardt Stanko, Javornik II 2.54-8, Čop Karel, Javornik I 2.56, Gorče Franc, železniški oddelek 2.59-4, Glavič Stanko, Javornik II 3.00, Ambrožič Franc, kotlarna 3.01-4, Klemenc Vinko, martinarna 3.02-4, Svetina Jože, Javornik II 3.03-6, Vister Ožbold, žičarna 3.04-6, Albrecht Ferdinand, žičn. valj. 3.06-8, Karmelj Dominik, kotlarna 3.07, Onitsch Maks, Javornik II 3.11, Žnidar Anton, električna 3.11-4, Truhlar Jože, glavna pisarna 3.16-8, Gašperin Franc, železniški oddelek 3.20-8, Ažman Zvonko, vajeniška šola 3.21-6, Zorman Janez, ekonomat 3.23-2, Čufar Jože, železniški oddelek 3.26, Smolej Jernej, mrzla valjarna 3.32, Rozman Ivan, Javornik I 3.32, Rupar Oskar, žičarna 3.32, Novak Metod, žičarna 3.32-4, Andolšek Viktor, železniški oddelek 3.33, Špec Anton, mehanična del. 3.33-6, Soklič Janez, železniški oddelek 3.34-4, Flešar Ignac, električni oddelek 3.35-4, Dejak Viktor, centralno sklad. 3.37, Medja Matevž, livarna 3.43-6, Rupar Jože, žebljarna 3.49-8, Žvan Anton, železniški oddelek 3.57-6, Majetič Viktor, železniški oddelek 3.58-6, Mandelj Vilko, Javornik II 4.01-4, Noč Karel, mehanična 4.12-8, Weber Karel, ekonomat 4.46-8, Okrožnik Leo, ekonomat 5.38-2, Zussino Karel, Javornik I 16.35.

Tekma v veleslalomu na 3 km

Proga težka, imela je 28 vrtic, nevarnih mest ni bilo. Višinska razlika je znašala cca. 260 m, sneg južen, na nastopnem mestu ob pričetku tekmovalca malo osrenjen. Temperatura ob pričetku plus 5, ob koncu plus 8 stopinj.

Nastopno mesto na vrhu griča Vitranjca, cilj ob vznožju.

Prijavljenih je bilo 33 tekmovalcev, nastopil 31 tekmovalcev, nastopila nista 2 tekmovalca, uspeh je bil razveljavljen 2 tekmovalcema.

Doseženi uspehi:

Žvan Lojze, cevna 2.55-2, Žnidar Emil, martinarna 2.57-8, Talar Franc, železniški oddelek 3.05-2, Koblar Stanko, železniški oddelek 3.06-8, Bertoneelj Jože, vajeniška šola 3.30-2, Koren Franci, ekonomat 3.34-6, Miceli Marjan, vajeniška šola 3.36, Saksida Ivan, cevna 3.36-6, Modere Stanko, cevna 3.42, Katnig Lojze, glavna pisarna 3.43, Ravnikar Radko, železniški oddelek 3.50-6, Medja Franc, žičarna 3.57-6, Torkar Rado, vajeniška šola 3.58-8, Kozjek Vinko, mehanična delavnica 3.58-8, Pirš Darinko, žičarna 4.15-8, Pančur Filip, ekonomat 4.18-8, Česlesnik Lojze, martinarna 4.42-8, Drešar Mirko, žebljarna 4.47, Pesjak Franc, železniški oddelek 4.48-6, Košir Jože, železniški oddelek 4.54-8, Likovič Stane, cevna 5.02, Praprotnik Lojze, Javornik I 5.02-6, Gmeinar Ivan, Javornik I 5.21-4, Dreža Jože, vajeniška šola 5.23-8, Kampič Primož, žebljarna 5.40-6, Klemenc Franc, ekonomat 5.45-2, Heim Erika, glavna pisarna 5.46-8, Kapus Ciril, opekarna 7.34-6.

Kakor bi sami hoteli imeti slabo

Ugledni zadruški list »Zadružna zastava« je objavil zanimiv članek, ki kaže, da se mi borimo v gospodarskem pogledu še z razmerami, ki so jih Angleži odpravili že pred stoletjem. Gre za trošarine, ki ovirajo vse gospodarstvo, kmetiskemu ljudstvu pa zelo, zelo malo nudijo. Trošarine uvajajo menda zato, ker ne moremo najti drugih dohodkov. Uvedba trošarin pa je zelo enostavna.

List »Zadružna zastava« piše:

»Dan za dnem čitamo, kako se v mestih gradijo šole, kako se ustanavljajo kulturne ustanove in kako se mestni proračuni stalno večajo. Proračun beograjske občine znaša 355 milijonov, ljubljanske 117 milijonov, mariborske 62 milijona itd., itd. Če bo šlo vse to na breme meščanov, nas bi ta stvar ne zanimala. Toda, ko vemo, da plačajo eno tretjino teh proračunov kmetje po raznih trošarinah, zato omenjamo to veliko krivico. Kmet nima prav ničesar od asfalta ali od luksuznega osvetljenja mest. Kmet nima prav nič od tega ali proti temu, če je na primer beograjska občina tekoma 20 let dala za tlakovanje pol milijarde dinarjev, a proti ima, ker je to večinoma kmetijski denar. Samo pri beograjski občini znaša letna trošarina 90 milijonov dinarjev, kar ima za posledico, da mora kmet cenejše prodajati svoje proizvode. Njegov denar, pridobljen v znoju in trpljenju, uživajo meščani, on pa ima samo eno priliko, da se čudi in da upa.

Mestna trošarina je nedostatek, ki se vleče skozi naše gospodarstvo od najstarejših časov. Anglija je v 19. letu napovedala trošarini boj. Ob tej priliki je imel poslanec Smit v parlamentu sledeči govor:

»Mi plačamo trošarino na vsak predmet, ki ga damo v usta, s katerim pokrivamo hrbet, s katerim se obuvamo, katerega vidimo, čutimo, oduhamo, otipljemo, ki nam daje toploto ali svetlobo. Plačamo davek na vsak predmet, ki se nahaja na zemlji, pod zemljo, pod vodo, na vse, kar proizvajamo ali uvažamo, na vsako surovino, na vsak izdelek, na sodnikovo palico, na vrv obešenca, na sol reze, na žebelj, ki zabije krsto mrljica, na nevestino balo, v postelji leže, sede, pri mizi, kjerkoli smo — povsod plačamo. Oboleni Anglež jemlje medicino, na katero je plačal 7 % trošarino, na žlico, za katero je plačal 15 %, da potem leže v postelji, za katero plača 22 % in da potem prepusti svojo dušo zdravniku, katerega plača s 100 funti, da pridobi pravico, da ga položijo v grob — pa še njegove vrline se napišejo na taksirani plošči...«

Danes na Angleškem nimajo več trošarin. Občine so našle druge dohodke. Pri nas pa je obratno.

Trošarine ubijajo tako proizvajalce kot potrošnike, zato je med mestom in vasjo taka razlika. Trošarina največ zadeva vas, ki od nje nobene koristi nima.

Med sredstvi moderne civilizacije ni nobenega uspešnejšega sredstva kot je gospodarstvo in podjetnost, katerih razširjenost je napravila gotovo več za povečanje blagostanja in sreče ljudstva, kot kateri koli drugi faktor. Toda vsaka evropska vlada, ki je izdajala zakone, izdajala jih je tako, kot bi bil njen glavni cilj, uničiti gospodarstvo in podjetnost. Mesto, da se omogoči narodnemu gospodarstvu, osobito industriji, svobodna pot za razvoj, je ta razvoj onemogočen z brezmejno vrsto raznih naredb, ki so imele namen pomagati, stvarno pa so škodovala razvoju. To je prišlo tako daleč, da so vse reforme, ki so bile podvzete v Angliji v zadnjih 20 letih, obstajale samo v tem, da so se ukinjali razvoju gospodarstva škodljivi zakoni. Ni nič pretirano reči, da je celokupno gospodarsko zakonodajstvo Evrope izvedeno tako, kot bi imelo namen preprečiti razvoj gospodarstva.

Na vsakem koraku se čuti roka vlade. Takse za uvoz, takse na izvoz, ena panoga industrije celo zabranjena v razvoju, druga forsirana. En proizvod se ni smel proizvajati, drugi se je smel proizvajati toda ne prodajati, tretji se ni smel izvažati. Bili so tudi zakoni, ki so regulirali plače, zakoni o cenah, o davkih, o carinskih uredbah, raznih kompliciranih sistemov, tako, da se marsikaterikrat niti vedelo ni, kaj je vse treba plačati.

Poleg teh kompliciranih uredb, ki so same po sebi v škodo gospodarstva, je prišla še vrsta trošarin, ki so legle na proizvajalce in na potrošnika. Carine so podražile tudi po štirikrat stroške proizvodnje...

Tako je napisal pred 80 leti Anglež.

Naši listi dalje komentirajo:

Ali ni danes pri nas podobno. Ali nimamo pri nas niz zakonov, ki onemogočajo svoboden razvoj podjetnosti. Razna koncesioniranja so onemogočila ustanavljanje novih podjetij. Imela so namen napraviti nek red, toda zastavljala so podjetnost. Ako bi ne bilo tega, bi res bilo še enkrat toliko podjetij v naši zemlji, zato pa gotovo še enkrat manj nevolje.

Če začnemo kako podjetje, ki ga ljudstvo najbolj potrebuje, so tu že takse, najprej takse, kakor da bi se branili podjetnosti. To so polja, ki so še cela, kjer bo treba še popravljati, da bo naša zemlja najlepši dom vsemu ljudstvu...«

Opomba: Tako drugi listi. V nekaterih mnenjih se strinjamo, v drugih imamo svoje mnenje. Dobro pa je, da se v gospodarstvu sliši tudi kritika, ker se tako išče, in naj da boljše rešilo. Kako krasno bi na primer bilo, da bi mesto trošarin na jectivno zgradili v Mostah elektrarno, ki bi donášala lepe denarje občinam, tako pa grodo leto za letom milijoni v morje.

★ ★ ★

Industrija, ti pa plačaj, pa je!

V nekem delavskem listu beremo sestavek, ki kaže, da se je dosedanja miselnost proti podjetnosti in delu spremenila na boljše. Razni trabanti in špekulanti so zanesli med ljudi mnenje proti podjetjem in proti gospodarstvu, da so lažje živeli. Sedaj pa smo začeli uvidevati, da je dobro le t agrarna ali druga. Kjer je delo, tam je tudi kruh, tam lahko uspeva kultura, prosveta, socialnost itd. Kjer pa dela ni, kjer ni kruha, tam vse skupaj bolj vrag jemlje. Sestavek v omenjenem delavskem listu lepo piše: »Glavni vzrok, zakaj se industrija seli v južnejše kraje. Dan za dnem beremo in slišimo, da postaja na pragu pomladi število brezposelnih večje, namesto, da bi bilo obratno. Če pogledamo vso zadevo nekoliko bolj natančno, vidimo, da leži temeljni vzrok tega žalostnega pojava predvsem v težavah, s katerimi se morajo pri nas boriti skoro vse pa-

noge industrije. Spominjamo se še živo, kako se je v naši ožji domovini pred kratkimi leti pod vplivom nepremišljenih demagoških gesel vgnezdilo splošno javno prepričanje, da je treba v prvi vrsti industriji naprtiti vsa težka bremena javnih dajatev. Usodni rezultati seveda niso mogli izostati. »Industrija lahko plača!« — to je bilo takrat splošno geslo in občine so poleg banovin kar teknovala med seboj, katera bo bolj »pritisnila« in »privila« industrijo. Kakor se je v zadnji dobi pokazalo v absolutno nepopravljivih posledicah, je pričela večina industrije naravnost bežati iz naše ožje slovenske domovine in se seliti v južnejše pokrajine, kjer gospodarijo v javnem in gospodarskem življenju preudarnejši, pametnejši in izkušenejši ljudje. Tam davčni pritisk na industrijo še daleč ni tako velik in trd, kakor je pri nas, kjer del industrij ustavlja svoje obrate, drugi del pa poslovanje občutno omejuje.«

NOVI POGLAVAR CERKVE

Kardinalski zbor kat. cerkve je po smrti papeža Pija XI. izvolil novega papeža v osebi kardinala Pacellija, ki je prevzel ime Pij XII.

Novi poglavar Cerkve nastopa v težkih časih, ko preživlja duh človečanstva težke preizkušnje in ko šarijo po zemlji najrazličnejše zablode in novi nauki.

Ob njegovem kronanju je prisluhnil ves kulturni svet tje, od koder prihajajo najlepši nauki človeštva. — Novi papež bo sklical vesoljni cerkveni zbor, kar je bilo najavljeno takoj po njegovi izvolitvi.

NAŠI OKOLIŠKI KRAJI

Gorje

»V najlepšo faro sem vas postavil,« je nekoč dejal pokojni ljubljanski vladika dr. Jeglič mlademu kaplanu, katerega je poslal v župnijo Gorje. In ta beseda ni bila izrečena tjavendan, kajti resnica je, da imajo Gorje tako krasno lego kot nobena druga občina Gorenjske. Že iz vlaka, ko se voziš iz Lesc proti Jesenicam, se ti nudi prekrasna panorama, amfiteatralna lega cele vrste vasi, Viševnica, Mevkeš, Podhom, Poljšica in pa Gorje same, ki so tako velika vas, da jih niso mogli postaviti na enem mestu, marveč morali razdeliti v Zgornje in Spodnje Gorje. Saj je znana šala, ki jo zbijajo ob kakem izrednem mrazu, češ da je v Gorjah največ mraza, tako na primer 36 stopinj, seveda, v Zgornjih Gorjah 18 in v Spodnjih 18.

Bogati posestniki so tu, lastniki obširnih gozdov, velikih žag in mlinov, katere jim poganja bistra Radovna. Prva poveljna leta je vladala tod blaginja, stotine in tisoče težko naloženih voz lesa se je zvozilo s Pokljuke skozi Gorje na blejsko postajo, mostna tehtnica pri »Kaconu« na Dolgem brdu je bila neprestano v obratu, danes je preraščena s travo. Šestnajstletni fantiči-vozniki so ob nedeljah plačevali v gostilnah ceho z »jurjke«, si zatikali stotake za klobuk in aufiksali, da je bilo le kaj. Danes teh glasov ni slišati več, konji, katerih včasih ni bilo časa nakrmiti, danes počivajo, bič več ne poka skozi vas, trgovina z lesom ne gre več, zaspala je in z njo je zaspala vsa ona živahnost, ki je bila tako značilna pri gorjanskih voznikih, lesnih delavcih in raznih drugih slojih, ki so imeli v zvezi z lesno kupčijo dober, da naravnost sijajen zaslužek.

Če bi pred dvajsetimi leti kdo kateremu teh nasvetoval, češ, naj si poišče dela v jeseški železarni, ta bi bil slabo naletel. S preziranjem bi mu obrnil hrbet, češ, med »fabrikante« pač gotovo nikdar ne grem. Pa je prišlo drugače in danes je večina gorjanskega delavstva hvaležna našemu podjetju, da mu reže dober kos kruha. Le pojdi na vlak, pa boš videl, da so vagoni natrpani delavstva, ki izstopa na Dobravi, vasi, ki tudi spada v gorjansko občino, ali pa v Podhomu, od tam dalje se boš komodno vozil ker se je vagon izpraznil.

V gorjanski občini so postavljene tudi tri naše hidrocentrale. Ona v Radovni je že starejšega datuma, ne bo dolgo, ko bo slavila že svoj štiridesetletni jubilej, odkar sameva v dolini Radovne, tam, kjer so v davnih časih stale fužine, od katerih pa je danes videti samo še nekaj razvalin.

Druga takšna centrala je v Vintgarju, katero je mogoče videti tudi skozi okno vlaka tik pred vhodom v podhromski predor železnice, katero je pred več kot tridesetimi leti zgradila avstrijska državna železnica, ko je vrtala karavanski predor. Od te jo je prevzela KID, pred par leti pa modernizirala.

Z razširjenjem naših obratov pa je bilo treba misliti tudi na nove vire električne energije. Zvrtali so poldrug kilometer dolg rov skozi hrib Hom ter ob desnem bregu Save, pod vasjo Zasip, postavili moderno električno centralo, ki je tudi še v občini Gorje, dasi spada v župnijo Zasip.

(Dalje prih.)

BOJ PROTI NEZGODAM

Pripenjanje bremen na žerjav.

To delo je v pogledu preprečenja nezgod prav tako važno, kakor delo žerjavovodje. Privezovalac bremena mora paziti, da je teža enakomerno razdeljena na dve ali štiri verige. Pred dvigom se naj verige nategnejo, toda pri tem je treba paziti, da imamo roke proč, da ne bo nezgode. Konci verig naj se pripenjo, da se ne vlečejo po tleh in da se kam ne zataknejo. Na bremenu ne smemo puščati drugih predmetov, da ne padejo z bremena. Vožnja na bremenu je strogo zabranjena. Ako žerjavovodja ne dvigne bremena navpično, breme niha. Gorje, ako nimaš prostora, ko se hočeš umakniti in stopiti vstran ali nazaj. Ne preobremenjuj verig ali vrvi več, kakor je dopustno. Ako ne poznaš teže bremena, vprašaj delovodjo. Ne zanašaj se kar tako na približno oceno. Za oceno teže je potrebno mnogo izkušenj.

Kateri izmed teh dela bolj varno

Delo mladega sodelavca

Po mojem načrtu, ki sem ga naredil sam, sem dal prekovati iz Č 60 — jekla KID rezilnik za rezanje navojev. Izdelal sem tudi čeljusti in vijak, katerega sem izstružil iz Č 50 — jekla KID. Zavoji v čeljusti in vijak so izdelani na roko. Po točnem naravnanju čeljusti, ki so izdelane iz jekla Chrom special od trdnosti Styria, sem navoje istih izrezal z navadnim čeljustnim svedrom $\frac{3}{8}$. Nato sem rezilne zobove izvrtal in izpilil.

Ko sem vse dovršil, sem čeljusti v električni peči pri 870° razžaril in v olju 20°C ohladil, da sem dobil primerno trdoto, nato sem čeljusti na razgreti plošči odnehal. Nazadnje, ko je bilo že vse popolnoma zgotovljeno, sem ves rezalnik

lepo zgladil, nakar sem na vrtalnem stroju, z leseno palčko s smirkovim prahom in ogljem napravil gladilne točke za okras. Rezalnik je za navaden $\frac{3}{8}$ navoj.

Zelo sem bil vesel, da mi je bila omogočena izvršitev tega dela za pomočniški izpit in da mi je vse tako lepo uspelo. Vedno se bom na to rad spominjal, posebno še, ker mi je moj poklic v veselje.

Ob tej priliki se zahvaljujem vsem mojim sodelavcem, posebno pa gospodu ing. Bohnenu in gosp. mojstru Viljemu Termotu.

Saksida Ivan,
orodničar

Mimica Konič:

V starodavnih časih...

(Povest iz zgodovine gorenjskega železarstva.)
(Dalje)

»Na vse mislite,« se je smejal Janez.

»Pameten mož dobro premisli, preden gre v ogenj, kje je izhod iz smrtonosnih plamenov.«

»Srečno, Maulner. Jaz grem klicat naše ljudi.«

»Srečno.«

Janez je šel in je še tisti dan obhodil vse one, ki so prisegli zvestobo »zvezik«. Zvečer so se vsi »zvezarji« zbrali pri Maulnerju.

»Kaj pa, da si nas nocoj klical?« so ga spraševali.

»Vam že povem. Počakajte, vam že povem,« je govoril »konjski tat« in se zagonetno smehljaj.

Ko so vsi poscdli za dolgo mizo in je stara Maulnerjeva gospodinja prinesla vina na mizo, je Maulner nazdravil:

»Prijetelji, pijte, ker je »zvezca« slavno zmagala!«

Možje sicer niso razumeli njegovih besed, vendar so vzdignili vrče, pili in vzklkali:

»Na zdravje tebi, Maulner!«

»Konjski tat« pa si je obrisal rosna usta in je dejal:

»Hitro smo dosegli, kar smo mislili doseči. Ugnali smo Kraiga, to je prvo, drugo pa je, da se bo Buccelloni podal in se poskusil zvezati z nami.«

»Mi ga nočemo!« so vpili vsi razen Pankracija in Martina.

»Pobere naj se, od koder je prišel njegov ded!«

»Iz naših žuljev si kuje bogastvo!« Maulner pa se je samo smehljaj in ko je vpitje utihnilo, je začel govoriti mirno, kakor je znal samo on.

»Možje! Poslušali ste mojo besedo, ko sem vas pozival k borbi, ki je niste poznali in umeli in niste videli, kakšne posledice more to imeti za vas in vaše otroke. Vendar ste brez obotavljanja poslušali moj glas, k »zvezici« ste pristopili, pri Martinovem svobodnjaškem meču ste prisegali zvestobo.«

»In prisege nismo prelomili!« je zavpil dolgi Štefin.

»Niste jo. Hvala vam za to, možje, ker ne vem, kako bi se vse končalo, če bi bil med vami le eden izdajalec. Glejte, vodili smo težko, neenako borbo in smo slavno zmagali, ne kakor naši očetje, ki jih je krivil zlobni Hartman Kraig. Samo v naših rokah pa je, če bomo znali svojo

zmago izkoristiti, da bomo res imeli nekaj koristi od nje.«

»Bomo jo! Bomo!«

»Maulner, ti odločuj!«

»Govorita še vidva, Janez in Pankracij!«

»Maulner nas je vodil, on naj tudi zdaj odločuje!«

»Konjski tat« je pa resno in odločno rekel:

»Uklonili smo Kraiga, nič več nam ne bo zoprval, nič več zahteval krivične davščine. Toda tudi Buccelloni je upognil svoj ponosni tilnik. Sodelovanja z vami si želi. Ali ga bomo zavrnili? Ali bomo odgnali tega umnega moža, mojstra nad mojstri? Ne! Mi tega ne bomo storili. Skupaj z njim bomo delali, z njim in z njegovim bratom Pavlom, z Loccatelijem, Morchettijem, Cavalarijem, Perkazinom, Rumplerjem in drugimi. Prijatelji, združimo se z njimi, ker samo v slogi je moč!«

»Združimo se!« so zavpili možje.

»Ali ste vi vsi zato?«

»Vsi, vsi! Do zadnjega moža!«

»Prijetelji, srečno smo dočakali tale lepi dan in nič ne pretiravam, če rečem, da ima največjo zaslug pri tem ravno Janez!«

Možje so vzdigovali vrče in se veselili.

(Dalje prih.)

ZAHVALA!

Ob priliki smrti našega nepozabnega očeta

Lovrenca Ravnika

se najtoplejše zahvaljujemo vsem za izraženo sožalje, vsem društvom, sostanovalcem, kakor tudi njegovim sodelavcem, sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno mu cvetje in za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Obenem se zahvaljujemo gg. zdravnikom za ves trud v njegovi bolezni.

Iskrena hvala tudi Pogrebnemu društvu, ki mu je priredilo lep pogreb.

Zalujoča družina Ravnikova.

Gospodarske novice

Nova državna industrija cementa pri Skoplju. Teren pri Vranju je nedavno pregledala državna komisija. Z ozirom na bogate surovine se govori, da bo tam zgrajena nova državna tovarnica cementa. Stvar pa je šele v pregledu in načelno še nič ni rešenega.

2417 kg zlata smo pridelali lansko leto v Jugoslaviji. Vse to zlato je odkupila od rudnikov Narodna banka v vrednosti 91 milijonov stabiliziranih dinarjev. Zlati zaklad torej pri nas rase.

Bata zapre podružnice v Sudetskih krajih. Ker Nemčija ni dovolila nadaljnje poslovanje Batovih podružnic v Sudetskih krajih, bo Bata vse te likvidiral.

Španski multimilijonar March je odprl podružnico v Londonu. Ta je namreč denarno podpiral nacionalistično vojno, sedaj pa bo posredoval in služil pri trgovskih odnosih nove Španije in Anglije.

Nemci so dobili koncesijo za izkoriščanje bolgarskih rud. Nemška denarna skupina je dobila koncesijo za izkoriščanje nekkih bolgarskih rud. Ruda, ki so jo dobili v zakup, vsebuje svinco, železo in srebro. Nemčija bo takoj pristopila k zgraditvi rudnikov.

Nacionalna Španija dolguje 4 milijarde zlatih pezet samo Italiji. Tako vidimo, da je Italija napravila precejšnje kupčije v novi Španiji. Denar bodo dobili nazaj v 10 letih. Tako bodo tisti Španci, ki bodo vladali čez nekaj let, imeli že kar lep dolg in jim ne bo treba delati novega.

Ruski predvojni dolgovi bodo le plačani. Znano je, da je novi ruski režim sprva odklonil plačilo vseh dolgov predvojne Rusije, češ, te so napravili kapitalisti in nas nič ne zanimajo. Tak postopek je sicer zelo simpatičen, kajti tudi kak posestnik bi lahko rekel, ko je prevzel posestvo, da ga nič ne zanima, kaj je prejšnji lastnik na tem posestvu napravil dolga. No, po dolgem odlašanju je prišlo do tega, da so zopet pregovori o tem in Angleži bodo menda prvi dobili. Če bi obveljalo rusko stališče, bi ne bilo mogoče več nobeno medsebojno posojevanje med državami, ker bi lahko vsak naslednji režim rekel, da ga nič ne zanima, kaj je bilo prej.

Angleži bodo dali Rumuniji 10 milijonov funtov kredita. Angleška težka industrija bo dala rumunski težki industriji 10 milijonov funtov kredita. S tem bo Anglija svoj vpliv v Rumuniji dovoljno ojačila. Angleži so gospodje, ker imajo denar in ne potrebujejo nobene propagande. So pa Angleži najprej rešili tudi važna gospodarska vprašanja, katera mi rešujemo šele danes.

Nemška zunanja trgovina zelo pada. Sploh se opazja nek trgovinski zastoj. Tudi se slišijo že omenjanja, da bo dr. Schacht poklican nazaj na vodstvo nemške narodne banke. Zapadne velesile, ki ne morejo groziti z orožjem, so menda nekam zagrozele s trgovino. Nek nemški list je napisal, da je angleški ministrski predsednik prišel v Nemčijo z dežnikom le zato, ker še takrat drugega ni imel, sedaj pa bo pokazal roge.

Angleži hočejo dobavljati robo tudi nam. Lokomotive, vagoni in ostali železniški material je ponudila angleška težka industrija tudi nam pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Tu moramo paziti, da domača, že obstoječa tovrstna industrija ne bo brez dela. Mi doma smo prvi, potem šele sledijo drugi.

Večne trošarine.

Tvornica za predelovanje mesa P. J. Klefiš v Jagodini je ustavila delo in odpustila 300 delavcev in nameščencev. Ustavitev dela je prišla zaradi tega, ker zahteva občina mesta Jagodine plačano trošarino tudi za tiste izdelke, ki se ne uporabljajo v Jagodini, nego katere tvrdka dobavlja drugim mestom. Tvornici je bilo tega oviranja in dokazovanja dovolj in je delo pustila ter se bo preselila tje, kjer imajo za podjetnost več smisla. Je pa tudi res, Par sitih ljudi pride skupaj »sestavljati budget«, si izmislijo trošarine, sestavijo in podpišejo, pa je »uspešno« delo za blagor ljudstva končano. Delavci in nameščenci ter drugi sloji v Jagodini bodo oškodovani letno za nad 10 milijonov dinarjev. Sedaj občina menda nazaj vleče in je še upati, da bo tista »brihtna« trošarina opuščena.

Proizvodnja železa lansko leto v tonah.

Država:	leta 1938. železa jekla	leta 1937. železa jekla
Francija	v milj. 6,0 6,1	7,9 7,9
Nemčija	„ 18,5 23,2	16,3 20,4
Belgija		
Anglija	„ 6,8 10,5	8,6 13,1
Italija	„ 0,9 2,3	0,8 2,0
Luksemburg	„ 1,5 1,4	2,5 2,5
ZD Amerike	„ 19,0 28,2	37,7 50,3

Največ je padla proizvodnja železa in jekla v Ameriki. To se je poznalo pri vsem gospodarskem življenju v državi. V Nemčiji pa je proizvodnja železa in jekla seveda zrasla.

Malo kozmetike

Negovanje las.

Lasje so lepi, če so negovani. Mastne lase negujemo takole: Glavo si moramo vsaj po dvakrat na mesec umiti. Lase si umijemo z jajcem, seveda samo z rumenjaki. Nato si glavo dobro namilimo, jo rahlo toda naglo drgnemo z milnico. Važno pri tem pa je, da si omiljeno glavo oplaknemo s precej vročo vodo, ki pobere

maščobo. Ko smo vodo že nekajkrat menjali in vidimo, da so lasje že čisti, jih splaknemo še z okisano vodo. Vodo okisamo lahko z navadnim kisom, najboljša pa je seveda limona.

Nežna polt.

Napol stepeni beljak zmešaj z malo koline vode in s citronovim sokom. Vse to dobro premešaj ter si vsak večer natiraj obraz, preden greš spat. Učinek se kmalu pokaže.

Za naše gospodinje

Sedaj je doba pomaranč.

V pomarančah se nahaja v obilni meri C vitamin, ki je neobhodno potreben deci, kakor tudi odraslim. Zato uživajmo pogosto ta izborni sad, privoščimo ga našim malim, saj sedaj pomaranče niso najdražje.

Pomarančne skledice.

Pripravi 10 pomaranč, 21 dkg sladkorja, 5 rumenjakov, 2 dkg želatine, pol litra točene smetane. Vsako pomarančo prereži z ostrim nožem čez pol, da dobiš po možnosti enako velike skledice. Meso iz pomaranč odloči previdno od lupin, da skledice ne poškoduješ. Pasiraj ga, dodaj rumenjake in sladkor ter stepaj nad vročo soparo, da začneta zavirati. V malo vina namočeno, raztopljeno in precejeno želatino primešaj vroči kremi, mešaj na hladu, da se popolnoma ohladi. Ko postaja masa zličasta, dodaj polovico pripravljene točene smetane. S to kremo napolni pomarančne skledice, povrhu jih okraši z drugo polovico spenjene smetane, ki jo tudi osladiš. Pomarančne skledice serviraj vsako posebej na malem steklenem krožniku, poleg daš žličko.

Vampi za spremembo.

Kilogram lepih vampov dobro operi in kuhaj v slani vodi, kateri pridaš vejico peteršilja, da imajo lepši vonj. Kuhaj jih vsaj 1 1/2 ure, da so do dobra mehki. Potem jih ohladi, zreži na tanke rezance. Zdej razbeli v kozici nekoliko masti ali olja. Ko je mast vroča, deni notri drobno zrezane čebule, peteršilja, malo marajonovih plev in žlico drobtin. Ko se vse to malo pocvre in zarumeni, deni notri vamp. Osoli in malo popoprjaj, dodaj žlico pa-

radižnikove mezge in dobro mešaj, da se ne prime kozice, zalij z juho ali vodo in duši pol ure. Ko je gotovo, potresi še s parmezanovim sirom, in daj na mizo. Jed je jako okusna in dobra.

Za dobro voljo

Pomembno slavlje.

»Ali veš, da bova drug teden obhajala srebrno poroko?«
»Odloživa rajši to praznovanje!«
»Zakaj naj bi ga odložila?«
»Odloživa ga za 5 let, potlej bova lahko slavila konec tridesetletne vojne...«

Lahka reč.

Mladenčič: »Pomislite, gospodična, neka vedeževalka mi je prorokovala, da se bom poročil s plovilasko.«

Mlada brinetka: »Tako? Ali Vam je tudi povedala, kdaj se bo to zgodilo?«

Mladenčič: »Čez tri mesece.«

Mlada dama: »Do takrat se da to napraviti...«

Predrago.

»Ljubček, ali res že odhajaš? Ostani vendar še malo!«

»Ne, dragica, pri najboljši volji ne morem. Dal bi življenje zato, da bi lahko še ostal, toda ne morem.«

»Zakaj pa ne moreš?«

»Danes imamo sejo in kdor bo zamudil, bo moral plačati 10 din globe...«

Škotska.

Na vlaku sta se spoznala dva moža. Predstavita se drug drugemu in se vprašata, kaj je kdo po poklicu.

»Tako, vi ste suknar? Zakaj pa potem ne kupujete pri Volinskem?«

»Zato, ker je bil Volinski prijatelj moje žene, ko je bila še dekle...«

»Saj to vendar nima nič opravka s stvarjo?«

»...in ker ne maram kupčevati s pametnejšim moškim, kakor sem sam...«

V trgovini s klobuki...

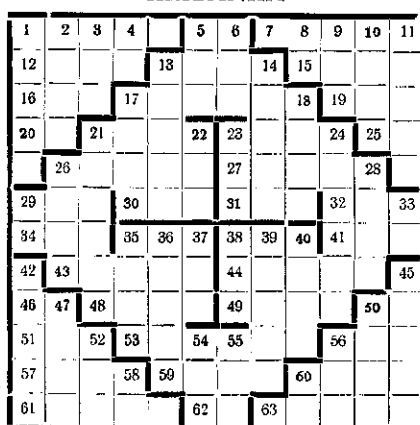
Rad bi kupil klobuk za svojo ženo...

Kakšno glavo pa ima gospa soproga?

Trdo...

Križanke - uganke

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. Ime letala, s katerim se je ponesrečil norveški raziskovalec Arktide Roald Amundsen, 5. Domovinski avtomobilski znak neke prekomorske države, 7. Kralj iz dežele faraonov, 12. Bog ljubezni, 13. Pogonska sila (gonilna), 15. Reka na Gorenjskem, 16. Mednarodna organizacija, 17. Evropska prestolnica, 19. Plin, 20. Osebnostni zaimsek, 21. Priprava za mnenje, 23. Mesto ob izlivu reke Kongo, 25. Kratica za mednarodno institucijo,

26. Otok v juž. morju, 27. Moško ime, 29. Travniki, 30. Otroška beseda za očeta, 31. Industrijska rastlina, 32. Filmski igralec, 34. Lat. kratica za mlajši, 35. Kratica za Mestna deklška šola, 38. Žensko krstno ime, 41. Jeza (latinsko), 43. Francoska reka, 44. Zivalski produkt, 46. Ploskovna mera, 48. Čud, 49. Staro gledališče (teater), 50. Osebnostni zaimsek, 51. Kratica nekega združenja, ki ima sedež v Ljubljani, 53. Grško žensko ime, 54. Prebivalec juž. Afrike, 57. Prevozno sredstvo, 59. Vzklik beneških gondoljerjev, 60. Graščak na Gorenjskem, 61. Premogovnik v naši državi, 62. Kem. kratica za aluminij, 63. Iglavec.

Navpično: 1. Vrsta kamna, 2. Beseda v molitvi, 3. Glas, 4. Predplačilo (vsklon), 5. Grški otok, 6. Časovno razdobje, 8. Igralna karta, 9. Zivalska obramba, 10. Pisarna, 11. Pozno, 13. Mesto v Jugoslaviji, 14. Negativni pol, 17. Snov, 18. Egipt. Bog, 21. Wagnerjeva opera, 22. Predplačilo, 23. Feničanski Bog, 24. Italijanska vojaška edinica, 26. Mesto v Franciji, 28. Del škofoje, 29. Iniciale mladinskega pisatelja, 33. Kazalni zaimsek, 35. Dišava, 36. Gledališka opozoritev, 37. Šel (fonetično), 38. Svetopisemska oseba, 39. Japonska poročevalna agencija, 40. Filmska družba, 42. Bolezen (obolenje), 45. Kraj na Dolenjskem, 47. Javorniški..., 50. Pokojni poveljnik Jugoslov. gasilske zajednice dravske banovine, 52. Ime filmske igralke (Ljubljanka), 54. Vzklik, 55. Vas pri Ljubljani, 56. Bolečina, 58. Osebnostni zaimsek, 60. Alfabetična črka.

Rešenje v drugi (prihodnji) števil. »Tov. vestnika«.